Samenvatting

In de tijd van pruiken en revoluties protesteerde de bevolking tegen de machthebbers. Ons land hoorde eerst bij het Franse keizerrijk voordat het een zelfstandig koninkrijk werd. In de tijd van burgers en stoommachines kreeg de koning steeds minder macht en streed Aletta Jacobs voor gelijke rechten voor de vrouwen.

les 1 – Voor of tegen Oranje?

De regenten en stadhouders hadden de macht. Het volk was boos. De armenzorg was niet goed geregeld en arme mensen hadden niets te vertellen over het bestuur van het land. Ze waren ook boos op stadhouder Willem V van Oranje, die zich gedroeg als een koning. De patriotten waren tegen Willem V. De Oranjegezinden waren juist voor de Oranjes. Ze voerden strijd met pamfletten en spotprenten. Later gebruikten ze ook geweld. De patriotten vonden dat het volk zelf een burgemeester moest kiezen. Ze wilden vrijheid van drukpers en dat iedereen voor de wet gelijk zou zijn. Wilhelmina zorgde voor een leger om de patriotten te verslaan. De leiders van de patriotten vluchtten naar Frankrijk. Willem V was weer aan de macht.

les 2 – Franse overheersing

In Frankrijk had het volk genoeg van de rijkdom van de koning. Op 14 juli 1789 begon een grote opstand: de Franse revolutie. De Nederlandse patriotten kwamen daarna met hulp van de Fransen aan de macht in ons land. Ze noemden het: de Bataafse Republiek. Na tien jaar greep Napoleon Bonaparte de macht in Frankrijk en werd keizer. Zijn broer, Lodewijk Napoleon, werd koning van ons land. Maar Napoleon ontsloeg hem. Nederland werd toen onderdeel van het Franse keizerrijk. Napoleon verbood alle handel met Engeland. Maar dit Continentale Stelsel duurde niet lang. Later werd Napoleon verslagen. De patriotten en Fransen zorgden voor goede veranderingen: overal kwamen dezelfde wetten, dezelfde maten werden gebruikt en er kwam één muntsoort.

>

Samenvatting

les 3 – De grondwet

Rusland en Engeland riepen in 1815 het Koninkrijk der Nederlanden uit. Willem I was de eerste koning. Er kwam een Grondwet, waarin de regels stonden waaraan iedereen zich moest houden en de grondrechten. Bijvoorbeeld: recht op gelijke behandeling, een eigen godsdienst en je mening geven. Er stond ook hoeveel macht de koning en de regering hadden. De regering bestond uit de Eerste Kamer (gekozen door de koning) en de Tweede Kamer (gekozen uit en door het volk). De regering had niet veel te vertellen. De koning deed vaak wat hij wilde. Het volk was niet blij. Thorbecke paste in 1848 de Grondwet aan: de koning kreeg minder macht, de ministers werden verantwoordelijk en de Tweede Kamer werd gekozen door het volk. Rijke mannen mochten stemmen en gekozen worden.

les 4 – Een bijzondere vrouw

Aletta Jacobs was het eerste Nederlandse meisje dat naar de universiteit mocht. Ze werd de eerste vrouwelijke arts in Nederland. Ze vond dat veel vrouwen onder slechte omstandigheden moesten werken en te veel kinderen kregen. Dat was niet goed voor hun gezondheid. In de tijd van burgers en stoommachines mochten vrouwen niet stemmen. In 1917 kregen vrouw passief stemrecht: ze mochten niet stemmen, maar er mocht wel op hen gestemd worden. In 1919 kregen vrouwen actief stemrecht. Ze mochten stemmen en er mocht op hen gestemd worden. Stemrecht voor mannen en vrouwen was nu gelijk. Aletta streed voor emancipatie: gelijke rechten voor mannen en vrouwen. Iedereen is nu echt gelijk voor de wet.

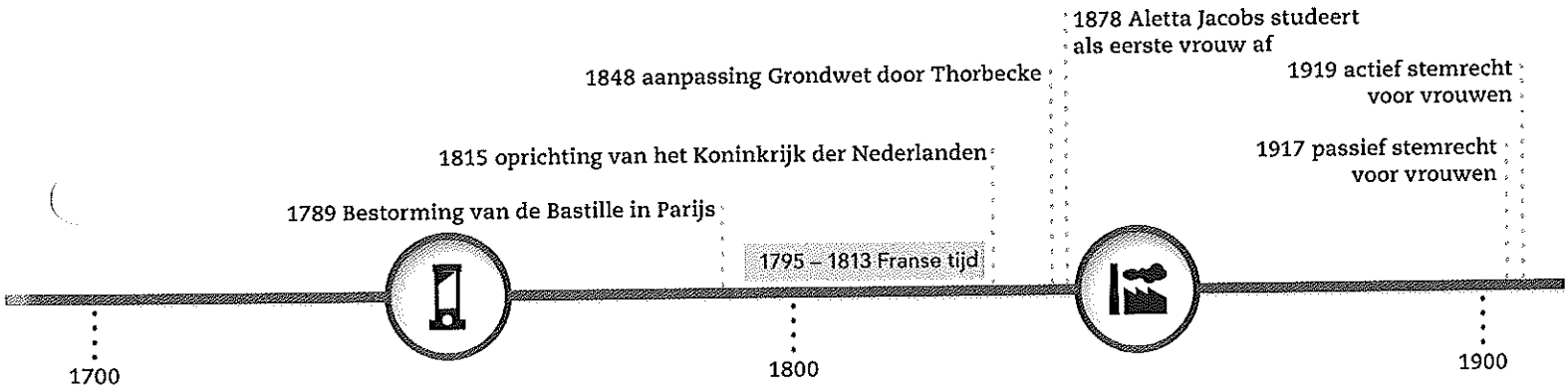

Begrippen

les 1 – Voor of tegen Oranje?

de vrijheid van drukpers
Bij vrijheid van drukpers mag je schrijven wat je wilt.

de patriot
Een patriot is iemand die vecht voor meer rechten en vrijheid van het gewone volk in zijn land.

de Oranjegezinde
De Oranjegezinden waren tijdens de Franse overheersing trouw aan stadhouder Willem V van Oranje.

het pamflet
Een pamflet is een soort folder met een korte tekst waarin tegen iets wordt geprotesteerd.

de spotprent
Een spotprent is een tekening waarin iemand of iets belachelijk wordt gemaakt.

les 2 – Franse overheersing

de Franse Revolutie
De Franse Revolutie was een grote opstand van het volk in Frankrijk. De burgers kregen de macht.

de Bataafse Republiek
Nederland werd van 1795 tot 1806 de Bataafse Republiek genoemd. Deze naam kwam van de Bataven.

Napoleon Bonaparte
Napoleon Bonaparte was keizer van Frankrijk en veroverde Nederland en een groot deel van Europa.

het continentaal stelsel
Het continentaal stelsel was de wet van Napoleon Bonaparte tegen het handeldrijven met Engeland.

Lodewijk Napoleon
Lodewijk Napoleon was de eerste koning van Nederland. Hij was de broer van Napoleon Bonaparte.

de burgerlijke stand
In de burgerlijke stand noteert een gemeente informatie over haar burgers, zoals geboortedata.

les 3 – De Grondwet

het Koninkrijk der Nederlanden
Na de Franse bezetting werden Zuid- en Noord-Nederland samengevoegd tot het Koninkrijk der Nederlanden.

de Grondwet
De Grondwet is de wet van een land met regels voor iedereen en afspraken over de regering.

het grondrecht
Grondrechten zijn de rechten die voor alle burgers in een land gelden.

de Eerste Kamer
De Eerste Kamer beoordeelt wetten. Leden van de Eerste Kamer worden niet rechtstreeks door het volk gekozen.

de Tweede kamer
De Tweede Kamer bedenkt wetten en regeert het land. De leden worden door het volk gekozen.

de volksvertegenwoordiging
De volksvertegenwoordiging is een groep bestuurders die door het volk is gekozen.

koning Willem II
Willem II werd koning toen België zelfstandig werd en zijn vader Willem I de troon opgaf.

Johan Rudolf Thorbecke
Thorbecke wijzigde in opdracht van de koning in 1848 de Grondwet waardoor Nederland een democratie werd.

les 4 – Een bijzondere vrouw

Aletta Jacobs
Aletta Jacobs was de eerste vrouwelijke arts. Zij streed voor emancipatie van vrouwen.

de emancipatie
Emancipatie is proberen om gelijke rechten en kansen te krijgen voor een bepaalde groep mensen.

het stemrecht
Stemrecht betekent dat je bij verkiezingen je stem mag uitbrengen op een politieke partij.